

Giedra,
dieną 75°, laipsniai, naktį 50.
Saulė teka 5:40, leidžiasi 7:56

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Haymarket 1-100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLIV.

Kaina 5c

Midwest Inter-
Library Center
5721 Cottage Grove Ave

o 8, Ill. Ketvirtadienis, Gegužės-May 9 diena, 1957 m.

Price 5c

110

SOVIETAI IEŠKO KELIO IS BIUROKRATIZMO

AMERIKA PALANKIAI SVARSTYTŲ NEUTRALIĄ JUOSTĄ V. EUROPOJE

Apie biudžetą prez. Eisenhoweris pasakė, kad jo didumas pareina nuo pasaulinės įtampos

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Eisenhoweris savaitinėje spaudos konferencijoje palankiai pasisakė apie neutralios zonos Vidurinėje Europoje svarstymą, jei tuo klausimu būtų pateikta rimtų pasiūlymų.

Si skiriamoji juosta iš neutralių valstybių turėtų būti priimta abiem pusėm (Vakarams ir Rytams), kaip Europos nusiginklavimo programos dalis, kalbėjo Eisenhoweris.

Apie Sovietų pasiūlymą žvalgyti iš oro Amerikai ir Sovietams 3 mil. kv. mylių teritorijas, prezidentas atsiliepė, kad pasiūlymas dar reikalingos smulkios studijos. Jis vis tik pripažino, kad nusiginklavimo konferencijoj Londone dirbama sąžiningai ir sunkiai.

Biudžetas sunkiai mažinamas

Dėl savo \$72 bil. biudžeto prez. Eisenhoweris pasižadėjo pasakyti per televiziją į tautą porą kalbų ir įrodyti, kodėl toks didelis biudžetas yra būtinas.

Jis aiškino, kad jo didumas pareina nuo pasaulinės įtampos. Tarptautiniams santykiams pagerėjus, būtų nesunku sumažinti išlaidas. Kai kurias neesmines pozicijas patyręs kongresas galys kiek apkarpyti, pripažino prezidentas.

Senato komitetas vėl kvotė Becką

Šoferių karalius slėpėsi po penktuoju straipsniu

WASHINGTONAS, D. C. — Trečiadienį senato specialusis komitetas buvo vėl iškviestas šoferių unijos prezidentą Dave Beck tolimesniems apklausinėjimams.

K-to pirmininkas sen. McClellan pasiūlė Beckui eiti prie jo grąsinimų "nuvožti senatui pakaušį". Jis taip išsireiškė prieš porą savaitių korespondentams, kad jis gali tai padaryti. Beckas tylėjo.

Kitas liudininkas pasakojo, kad Beckas jį nusamdė vesti unijos knygas, bet jis dirbo visą laiką likerio ir kituose biznuose, kur Beckas yra dalininkas. Senatoriai klausė Becką tai nuveikti arba patvirtinti. Jis, kaip ir anksčiau, tęsiminė tik konstitucijos 5-tą straipsnį.

Gydytojo milijonas atiteko svetimiems

Paveldėjo našlės palikimą viešbučio tarnai, policininkas

PHILADELPHIA. — Dr. Haerer mirdamas paliko milijoną dolerių savo žmonai Anna. Kai ji 1955 m. mirė, palikimą užrašė dviem tarnam viešbučio, kuriame ji gyveno, ir policininkui, kuris budėdavo prie viešbučio.

Teismo testamentų vykdytojas palikimą padalino tarp šių trijų asmenų — Anthonye D'Elia, 51 m., William Dexter, 68 m. ir buvusio policininko William Miller, 63 m.

● Massachusetts pakraščiuose dega tūkstančiai akro miško. Tie patys miškai didžiai išdegę prieš 2 metus.

IS VISO PASAULIO

Riaušės Kolumbijoj

BOGOTA, Kolumbija. — Cali mieste, 185 mylias į pietų vakarus nuo sostinės, kareiviai, malšiną diktatūros priešininkus, panaudojo tarp kitų ginklų ir durtuvus. Užsienio korespondentu tvirtinimu, ten žuvo 15 žmonių. Žmonės maištauja prieš gen. Rojas Pinilla, kuris nori pasiskelbti prezidentu ateinančiais 4 metams.

Sovietai nori draugauti su Franco

MADRIDAS, Ispanija. — Nežiūrint Ispanijos fašistinės diktatūros Sovietai deda dideles pastangas išplėsti su ja kultūrinius santykius. Sovietai pakvietė. Pramo muziejaus delegaciją, kad ji atvyktų į Maskvą ir atgabendų parodai paveikslų. 17-to amžiaus dailininko Murillo, kurį Sovietų Sąjunga taipgi nori kuošilingiausiai paminėti, suėjus 275 metams nuo jo mirties.

Graikai nuteisė 3 šnipus

ATENAI. — Graikijos karo teismas nuteisė mirties bausme 3 komunistų šnipus, apmokytus ir atsiųstus iš anapus Geležinės uždangos. Ketvirtas nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Kiti penki, jų tarpe 2 moterys, gavo maitesnes bausmes. Jų vadovas buvo graikų komunistas George Moraitis, atvykęs iš Bulgarijos ir įsitaikęs radijo siųstuvą netoli Atenų.

Vengrai maištauja Austrijoj

VIENA. — Į Seizenheim stovyklą netoli Salzburgo reikėjo pasiųsti austrų policiją nuraminti 2,000 maištaujančių vengrų pabėgėlių. Jie tuo nori išsikvoti leidimą iškelti į Ameriką. Riaušėms nepasisekus, jie griebėsi bado streiko.

"Bosas" prakalbėjo telefonu su drauge \$2,500 unijos lėšų

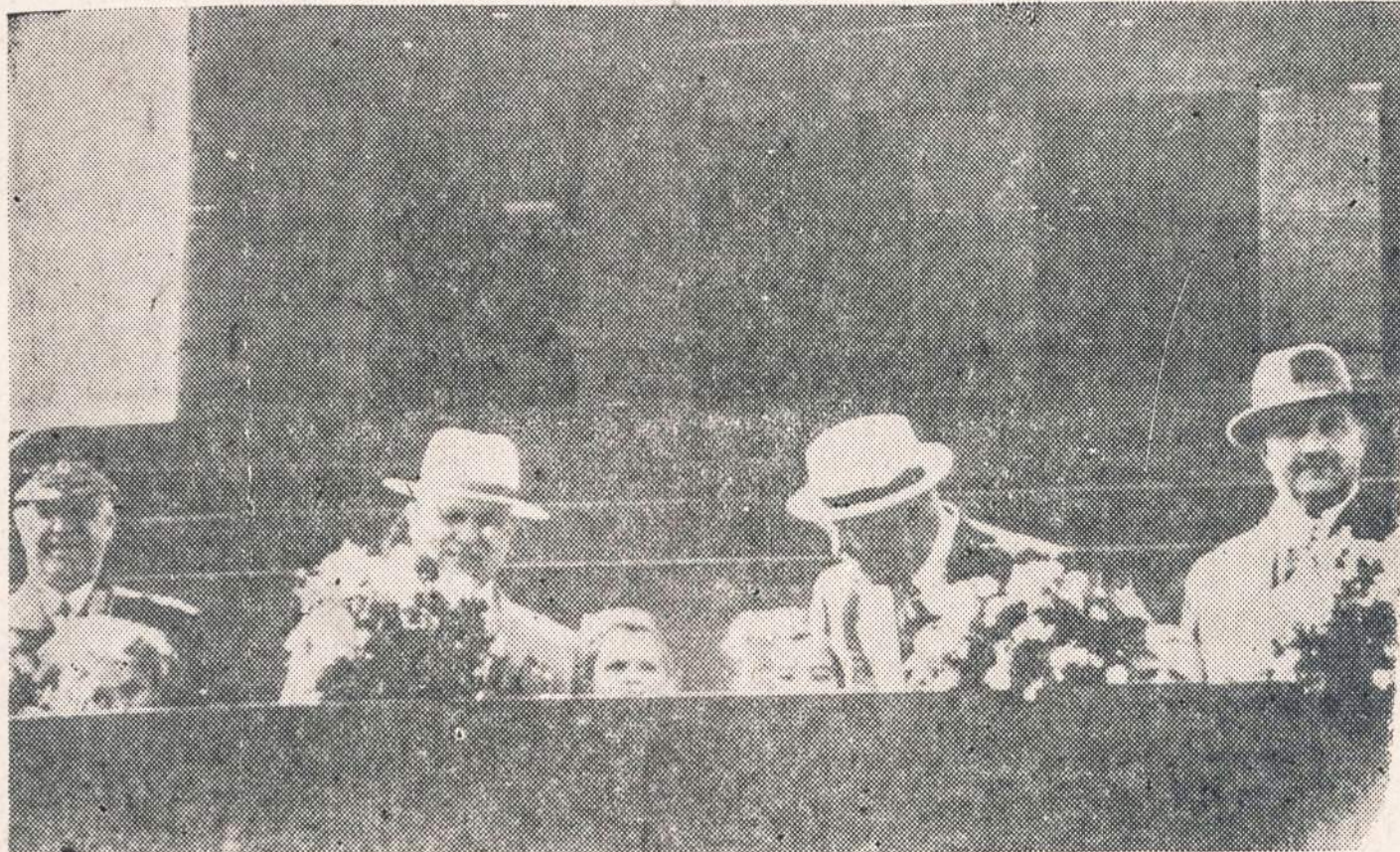
Kepėjų prezidentas pirkęs ir 3 Cadillac'us nesavo pinigais

WASHINGTONAS, D. C. — AFL-CIO etinio kodo komitetas (garbės teismas) perėjo nuo šoferių unijos prie kepyklų unijos vadų veiklos.

Kepėjų unijos išdininkas Curtis Sims pateikė teismui faktų apie unijos prezidento James Cross ir atsistatydinusio viceprezidento George Stuart švaistymą unijos pinigais.

Simo žodžiais, prezidentas Cross tik dabar pradėjo pamažu grąžinti ir kasą \$2,500, kuriuos jis išleido vien tik telefoniniams pasikalbėjimams su savo mergina. Pajutęs pavojų, kad gali patekti į bėdą, Cross pažadėjęs grąžinti ir 3 Cadillacus, kuriuos pirkė už unijos pinigų.

Cross pasistengė, kad unijos taryba Simsą suspenduotų už unijos šeimyninių reikalų išnešiojimą į spaudą.

Gegužės 1-osios minėjimas Maskvoje. Komunistų vadai su vainikais stovi prie Stalino mauzolėjaus. Jie yra (iš kairės į dešinę): apsaugos ministeris Georgij Zukov, komunistų partijos generalinis sekretorius Nikita Chruščev, sovietų premjeras Nikolai Bulganin ir premjero pirmasis pavaduotojas Lazar Kaganovič. Paradoje dalyvavo 178 įvairios rūšies lėktuvai, 220 mm. kanuolės (jos gali iššauti atominius šovinius) ir traktorių vežamos raketų platformos.

KOMUNISTŲ CELĖ PLIENO FABRIKE

FBI agentai išvardijo 32 subversinius gaivalus

BALTIMORE, Md. — Kongreso priešamerikinės veiklos komitetas pradėjo tyrinėti komunistų pastangas įsigalėti tokioje svarbioje Amerikos karinėje pramonėje, kaip plieno.

Komitetas apklausinėjo buvusį FBI agentą Clifford Miller, 36 metų, tarnavusį kartu su inspektorium Bethlehem Steel Co. Sparrows Point fabrike. Jis išvardijo 32 šio fabriko darbininkus ir tarnautojus, su kuriais jis buvo to paties komunistų celėj. Miller nupasakojo naująją komunistų partijos taktiką daugiau veikti pogrindyje, per tai jų veikla pasidariusi pavojingesnė, negu bet kada anksčiau.

Slėpiasi po 5-tu straipsniu

Šeši iškviesti apklausinėjimui šios celės nariai atsisakė komitete aiškintis apie priklausymą komunistų partijai, gindamiesi konstitucijos 5-tu straipsniu, kuris duoda teisę liudininkui neatsakinėti, jei jis mano tuo pač kenksiąs sau, iškėlus kriminalinę bylą.

"5-to straipsnio koministai" buvo: Aaron Ostrofsky, Irving Spector, William Wood, Levi Williamson, Joseph Henderson ir Benjamin Fino. Buvęs FBI agentas Miller liudijo, kad jie visi buvo komunistų celės nariai.

Tarnavo vyriausybės įstaigose

Benjamin Fino, gimęs Meksikoje, baigęs geologijos inžinieriaus mokslus Texas universitete, yra anksčiau tarnavęs keliose vyriausybės geologinėse įstaigose. Į klausimą, ar jis dabar priklauso komunistų partijai, atsakė trumpai, "penktas straipsnis".

Aaron Ostrofsky, kurį liudininkas Miller vaizdavo kaip celės vadą Sparrow Point fabrike, nuneigė, kad jis priklausė kokiai nors priešvalstybinei organizacijai, bet susilaikė nuo atsakymo apie priklausymą komunistų partijai. Spector 1941-46 metais tarnavo armijos ginklų bandymų laukuose Aberdeen.

Sušaundė 2 laisvės kovotojus

BUKARESTAS. — Vengrijos radijas pranešė, kad komunistų teismas vėl nuteisė mirties bausme du laisvės kovotojus. Per 2 valandas nuo teismo sprendimo Istvan Geck ir Laszlo Alapi būtų sušaudyti. Jie lapkričio 8 d. išspirodino prie Paszto geležinkelio tiltą.

Veliausios Žinios

● Sovietai davė neigiamą atsakymą į Anglijos pasiūlymą skelbti iš anksto atominis bandymus, eiti prie jų apribojimo ir pamažu prie visiško sustabdymo.

● Saudi Arabija pasiuntė Jungtinėms Tautoms protestą dėl Izraelio karo laivų plaukiojimo Akabos įlankoje. Arabija pasilaikė teisę griebtis prieš tai ginklą.

● Kongreso pašto komitetas nutarė pakelti atlyginimą ir už 3-čios klasės pašto patarnavimą. Per metus išdard turės iš to \$138 mil. pajamų daugiau.

● Prancūzijos prezidentas Coty, lydimas užs. reikalų ministro, atvyko į Romą valstybiniam vizitui. Paskutinį kartą Prancūzijos prezidentas lankėsi Italijoje prieš 50 metų. Prez. Coty aplankys ir popiežių, ko nėra daręs nė vienas Prancūzijos prezidentas ir karalius per šimtus metų.

100 jugoslavų liko Vakarų Vokietijoje

Prašo egzilinės prieglaudos

BONA, Vokietija. — Iš tų jugoslavų, kurie buvo gauti Tito leidimą atvažiuoti į tarptautinę parodą Hanoverio mieste, daugiau kaip šimtas nutarė pasilikti Vakarų Vokietijoje.

Jie prašo Vakarų Vokietiją suteikti jiems politinių pabėgėlių prieglobstį. Vokietijos įstatymai reikalauja, kad pabėgėliai, prašę leidimo pasilikti, įrodytų, kad jie pabėgo persekiojami dėl jų politinių įsitikinimų.

Egiptas pagilins kanalą iki 59 p.

Per dieną praeis 4 konvojai

KAIRAS. — "Al Shaab" laikraštis skelbia, kad nuo gegužės 14 dienos Suez kanalo kasdien praeis dvi laivų vilkstines viena kryptimi, ir dvi vilkstines kita kryptimi.

Mėnesio pabaigoj Egipto vyriausybė paskelbsianti savo planus modernizuoti kanalą. Jis bus pagilintas nuo 39 pėdų iki 59 p. ir praplėstas iki 1644 pėdų.

Grupių pasitarimai

Vliko pertvarkymu

NEW YORKAS. — Š. m. gegužės 5 d. įvyko pasitarimas politinės veiklos konsolidavimo reikalu.

Dalyvavo trys komisijos (delegacijos):

1) K. Škirpa, J. Kaminskas, P. Vainauskas; 2) V. Rastenis, V. Alksninis, B. Bieliukas; 3) J. Brazaitis, J. Šlepetytis, V. Vaitiekūnas.

Vlike dalyvaujančių grupių vardu buvo padaryti pareiškimai, liečiantys pasitarimo tikslą ir paskirų grupių keliamų specifinių klausimų svarstymo metodą.

Vlike dalyvaujančių grupių vardu buvo pareikšti septyniais punktais suformuluoti dėsni, kuriuos pasiūlyta dėti tarimosi pagrindais.

LNT delegatų pasiūlymu, sutarta kitą pasitarimą turėti birželio 8 d. 7 val. vakare, visoms pasitarime atstovaujoms grupėms davus laiko susižinoti su platesniais jų atstovaujamausiems suinteresuotais ir parengti jų pažiūrą išdėstytais klausimais.

Sovietai ištremė JAV diplomata

WASHINGTONAS, D. C. — Sovietai paliepė išvažiuoti JAV ambasados antrajam sekretoriui Martin Bowe. JAV ambasados charge d'affaires iškėlė Sovietams protestą ir pareikalavo paaiškinti, kuo remiantis jis ištremtas.

Pereitą mėnesį JAV ištremė SSSR ambasados trečią sekretorių Maškancevą už kalbėjimą pabėgusio rusų lakūno Pigorovo grįžti atgal. Amerikiečio ištėrimas yra atsikėrimas Amerikai už Maškancevą.

Nesako, kas jį norėjo nušauti

Frank Costello į kalėjimą

WASHINGTONAS, D. C. — Piniginių lošimų karalas Frank Costello neparodė policijai jokio dėkingumo už pastangas surasti pasikėsintoją, kuris jį lengvai sužeidė šūviu iš revoliavimo.

Išsuktas į prisiekusiųjų teismą Costello neatsakinėjo į klausimus, iš kurių būtų paaiškėję pasikėsintojai. Užtuot juos išdavęs, "gembleris" geriau sutiko atkalėti 30 dienų už teismo įžeidimą.

CHRUŠČEV PASIŪLĖ SUSKIRSTYTI SSSR Į 92 PRAMONĖS APYGARDAS

Pateiktasis decentralizacijos planas žymiai skiriasi nuo jo pirmąkart skelbto projekto

MASKVA. — Radikalusis Chruščevio planas pertvarkyti Sovietų Sąjungos pramonės ir viso ūkio administraciją, pateiktas aukščiausiajai tarybai ("seimui") nėra toks radikalus, kaip kad jis skelbė prieš trejetą mėnesių.

Chruščevas išjuokė sovietišką tvarką

"Seimui" davė pakvototi iš tarybinių kaklaraiščių

MASKVA. — Antradienį pradedėjo nauja aukščiausios tarybos abiejų rūmų, diktatūrinio parlamento, sesija, kur vyriausybė išdėstys savo planus reformuoti dabartinę ekonominę administraciją, ją daugiau decentralizuojant.

Ižangoj Nikita Chruščev, partijos pirmasis sekretorius, nupasakojo kiek valdžios inspektorius kontroliuoja kaklaraiščių gamybą. Ir vistik kaklaraiščiai iš eina tokie, kad jų niekas nenori nešioti. Nikitos "savikritika" sukėlė garsaus juoko deputatams.

Amerika i Formozą gabena raketas

Komunistai sako, kad tai nebus kliūtis salai "išlaisvinti"

TAIPEH, Formozas. — Viceadmirolas Ingersoll, JAV 7-to laivyno viršininkas, pranešė, kad dalis Amerikos Matador tipo raketų ir kareivių jau atgabenta sustiprinti Formozos apsaugą prieš komunistinę Kiniją.

Apie susitarimą tarp Amerikos ir Tautinės Kinijos įrengti šią pirmą raketų bazę Tolimuosiuose Rytuose buvo paskelbta tik pirmadienį.

Komunistinė Kinija į tai atsiliepė, kad ir šie Amerikos raketiniai ginklai negalės sukludyti jų planus išlaisvinti Formozą iš nacionalistų valdžios.

Marš. Montgomery netiki nauju karu 10 metų ateityje

Sovietai bijos jį pradėti

NEW YORKAS. — Anglų armijos vadas II pasaulinio karo metu maršalas Montgomery atvyko į Ameriką svarbiai misijai. Jis nori įkalbinti senąjį ginklų draugą prez. Eisenhowerį, kad jis prašytų kongresą pakeisti atominės energijos įstatymą.

Dabartinis įstatymas neleidžia Amerikai duoti atominio ginklų sąjungininkams. Anglai nori gauti atominio užtaisų raketoms, kurių pažadėjo Amerikai duoti Anglijai artimiausioje ateityje.

Marš. Montgomery penktadienį dalyvavo prezidento pietuose P. Vietnamo prez. Diem garbei. Šeštadienį išvažiavo su lėktuvu į Gettysburgą, Pa., ten jiedu apsvarstys JAV-Anglijos bendradarbiavimą atominame apsiginklavime.

Anglų Monty, korespondentų klausinėjamas, išsireiškė, kad Sovietai mažiausia 10 metų neprisidurs pulti Vakarų šalių. Dėlto karo artimoj ateityje nėra ko laukyti.

Tai rodo, kad nuo pirmąkart projekto paskelbimo Kremliuje ėjo smarki kova su stalinistinės sistemos šalininkais, kurie įrodinėja, kad Nikata, užtuot išvedęs Sovietus iš ūkinio bėdų, gali priversti prie visiškos suirutės. Paskyrimas į "gosplano" pirmininkus trečiaeilio komunisto Josif Kuzmin be to rodo, kad senieji ir "naujieji" bolševikai centro komitete buvo priversti ieškoti kompromiso — paskirti į valstybės planavimo komisijos vadus "pašalinį" specialistą.

Pripažįsta biurokratijos varžtus

Savo pateiktuoju planu Chruščevas parodė, kokius didelius varžtus sudaro valdinė biurokratija. Bet kadangi ja remiasi sovietinė sistema, daugiui senų bolševikų sunku išvaizduoti, kaip be jos apsieiti, jei norima viską daryti "planingai", viską sekant ir kontroliuojant iš Maskvos.

Pateiktuoju aukščiausiajai tarybai patvirtinti planu, Sovietų pramonės imperija būtų suskirstyta į 92 rajonus. Tų rajonų pramonė, jos statybą ir gamybą tvarkytų vietinės pramonės tarybos, pagal išdirbtus ilgalaikius planus (gosplano) Maskvoje. Veik visos ministerijos, ligi šiol tvarkiusios tų tolimųjų rajonų pramonę, turi būti uždarytos, o likusios sujungtos, aiškino 4 valandų kalboj Nikita Chruščev.

Respublikos — atskiri vienetai

13 mažųjų respublikų veikty ūkinę — pramonės srity kaip atskiri vienetai, žinoma, prižiūrėti iš Maskvos. Kitos dvi didžiosios respublikos — Rusijos ir Ukrainos — būtų dar padalintos į atskiras apygardas. Rusijos respublikų būtų tokių pramonės rajonų 68, Ukrainos respublikų — 11.

Didžiosios svarbos ministerijos, kaip aviacijos, laivų statybos, chemijos pramonės, transporto mašinų ir vidutinių mašinų (prie šios priklauso ir atominės energijos įmonės), bus ir toliau paliktos. Elektros jėgos ir elektros jėginių statybos atskiros ministerijos bus sujungtos į vieną ir palikta Malenkovi valdyti.

Chruščevas pripažino, kad 850,000 pramonės prižiūrėtojų, biurokratų kontrolierių, inspektorius sudaro sunkią našą ūkiui ir stabdžius gamybai. Jei juos būtų galima sumažinti nors 10%, valstybė sutaupytų per metus 1 bil. rublių.

Kad šias reformas verčia daryti ūkinė krizė, Chruščevas tai nuneigė, kaip kapitalistų išmislus. Tokių dalykų kaip ekonominė krizė, sovietinėje sistemoje negali pasitaikyti, tvirtino Nikita.

● JT gen. sekretorius Hamarskjöld ir jo pavaduotojas Dr. Bunche atskrido iš Libano į Izraelį. Didelės policijos jėgos juos saugo nuo teroristų pasikėsinimų dėl tariamo palankumo Egiptui.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc., 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
\$9.00 per year in Canada	
\$9.00 per year outside of Chicago	
\$10.00 per year in Chicago	
5 cents per copy.	
Užsakymo kaina:	
Chicagoje — pašto:	
Metams — \$10.00	
Pusei metų — \$5.50	
Trims mėnesiams — \$3.00	
Vienam mėnesiui — \$1.25	
Chicagoje per išsiuntimo:	
Viena kopija — 5c.	
Savaitė — 30c.	
Mėnesiui — \$1.25	
Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Kova su Pramonės Centralizacija

Specialiai Aukščiausiojo Sovieto sesijai, susirinkusiai Maskvos Kremliuje, Nikita Chruščev, komunistų partijos centro komiteto pirmasis sekretorius, pateikė pramonės decentralizacijos planą, siūlydamas jį priimti ir pradėti vykdyti ne vėliau, kaip per 6 savaites laiko. Šis Chruščevo planas buvo paskelbtas kovo mėnesį ir paskui buvo svarstomas susirinkimuose, kurie buvo šaukiami visoje Sovietų Sąjungoje.

Chruščevs pasigyrė, kad tokių susirinkimų įvykę 514,000 ir juose dalyvavę 40,820,000 žmonių. Tai esąs "tikrosios demokratijos" pavyzdys. Tik jisai užmiršo pasakyti, kad tuos "demokratiškus" susirinkimus šaukė monopolinės komunistų partijos pareigūnai, o tvarką prižiūrėjo ginkluota policija ir žvalgyba. Jei susirinkime būtų kas nors drįsęs atsistoti ir pakritikuoti sovietų ekonominės santvarkos pagrindus, tai toks drąsuolis būtų gavęs per galvą ir būtų atsidūręs kalėjime.

Komunistų partijos "bosas", žinoma, nepaminėjo ir to fakto, kad visa SSRS spauda yra kontroliuojama valdžios partijos. Jokiam laikraštyje, žurnale arba knygoje negali būti atspausdintas raštas, neperejęs per keletriopos senzūros koštuvą. Laikraščiai gali rašyti tik tai, ką jiems įsako partijos centro kanceliarija, kurią dabar valdo Chruščevas ir jo tenai pasodinti asmenys.

Jokių rimtesnių diskusijų spaudoje nebuvo ir negalėjo būti. Ji tik reklamavo ir gyrė Chruščevo planą, o priešingomis nuomonėmis laikraščių skiltys buvo uždarytos. O be laisvų diskusijų spaudoje kaip galėjo žmonės masiniuose mitinguose rimtai svarstyti painų planą, liečiantį visos krašto pramonės sutvarkymą? Tokiems dalykams apsvaistinti reikia ne masinių mitingų.

Planą SSRS pramonei perorganizuoti sugalvojo Chruščevas, atseit, politinės partijos vadas, o ne ministerių kabinetas arba atitinkamos ministerijos. Jau iš to fakto aišku, kad čia yra ne ekonominės, o politinės, reformos sumanymas.

Chruščevas nori decentralizuoti pramonę, siūlydamas šituo tikslu panaikinti 25 ministerijas, kurios valdo įvairias pramonės šakas, ir jų vietoje įsteigti 92 ekonominės sričių tarybas visame krašte.

Šios sričių tarybos vadovaus stambesniųjų įmonių darbams ir statybos projektų vykdymui savo srityse, veidamos rėmuose plano, paruošto visam kraštui.

Bet Maskvoje bus paliktos tų pramoninių ministerijų, nuo kurių tiesioginiai pareina militarinis krašto pajėgumas: lėktuvų gaminimas, laivų statymas, radijo pramonė, chemija, transportas ir vidutinio dydžio mašinų statyba.

Tuo būdu pagal Chruščevo planą bus iškelta iš Maskvos beveik pusė valstybinės biurokratijos ir išsklaidyta

milžiniškuose Rusijos plotuose. Biurokratija neišnyks, tik ji nebebus susitelkusi viename centre.

Tai anaipol nereiškia, kad biurokratų skaičius Sovietų Rusijoje sumažės; jisai gali net padidėti. Ir ji bus, kaip ir iki šiol, diriguojama iš Maskvos. Ne ekonomistai, o politinės partijos viršininkai kontroliuos ūkinį krašto gyvenimą.

Aiškindamas "decentralizacijos" tikslą, Chruščevas pasakė, jogei pertvarkyti pramonės kontrolę pagal jo planą reikia dėl to, kad pramonė labai išaugo: valstybė dabar turinti 200,000 dirbtuvių ir 100,000 pastatytų arba statomų trobų. Viena centrinė administracija to visko aprėpti negalinti.

* * *

Dėstydamas savo planą, "pirmasis sekretorius" kalbėjo Aukščiausiojo Sovieto sesijoje daugiau, kaip 3 valandas. Po tokio pranešimo bet kuris parlamentas, pretenduojas į rimtos žmonių atstovybės vardą, paskirtų komisijas įvairioms projekto dalims išstudijuoti. Būtų pakviesti ekspertai toms komisijoms padėti.

Tik šitaip planą išnagrinėjus ir gavus komisijų rekomendacijas, ji imtų diskutuoti atstovų visuma. Darbas užsistėtų bent keletą savaičių, jei ne mėnesių.

Bet Rusijos Aukščiausiasis Sovietas, išklauses Chruščevo pranešimą, laiko negaišins. Iš 1,300 su viršum "deputatų" pakalbės gal koks tuzinas, pagirs pranešėją ir pasiūlys priimti jo planą vienbalsiai. Ir jisai bus priimtas delnų plojimu.

Po to deputatai, pasivaishę ir apsipirkę Maskvos krautuvėse, "demokratiškai" išvažinės namo.

APŽVALGA

MASKVOS "PRAVDA" 45 METŲ

(Tęsinys iš vakar)

Apgavo L. Trockį

Bet kaip atsirado tas Lenino dienraščio pavadinimas?

Ji Leninas pasiūgė iš Leono Trockio!

Buvo taip. Už trejų ar ketverių metų prieš kabinamus čionai įvykius Leonas Trockis pradėjo leisti užsienyje (Austrijos provincijoje, Galicijoje) mėnesinį laikraštį "Pravda" (Tiesa). Jam atėjo į galvą šitokių vardu pavadinti savo leidinį, skaitant garšiojo vokiečių agitatoriaus Ferdinando Lassale'o (kanclerio Bismarko prietelio) kalbą, kurioje šis šaukė "Pasakyti, kas yra" (Aussprechen, Was Ist), nes tiesa esanti revoliucingiausias dalykas, koks tik gali būti.

Apkrikštyjęs savo laikraštį "Pravda", Trockis, kuris buvo nepaprastai energingas vyras, gabus rašytojas ir talentingas oratorius, leido jį ir per savo agentus skleisti Rusijoje. Jam daugiausia padėdavo Rusijos geležinkelio tarnautojai, kurie slapta išveždavo pundus "Pravdos" į Rusijos miestus. Laikui bėgant, "Pravda" buvo pakeista į dvisavaitinį laikraštį.

Ji plito sparčiai, nes jos leidėjas ir redaktorius, kuris beveik vienas pripildydavo jos

puslapius savo raštais, mokėdavo rašyti labai gyva ir suprantama paprastais žmonių kalba. Darbininkai mėgdavo "Pravdą" dar ir už tai, kad ji vengdavo "frakcinių gincų".

Tuo tarpu kai bolševikai ir menševikai visą laiką plovėsi tarp savęs, vienii kitus puldami, Trockis ragino Rusijos darbininkus nepaisyti inteligentų rietenų, bet šviestis ir stengtis pažinti savo reikalus.

Frakciniai karštuoliai tiek bolševikai, tiek menševikai, iš jo tyčiodavosi ir vadindavo jo vadovaujamą nefrakcinę srovę "pelke" (boloto). Bet darbininkai jo laikraštį skaitė. Trockio "Pravda" 1912 metais jau turėjo didelę cirkuliaciją Odesoje, tarp Juodosios Jūros matrosų, ir daugelyje Rusijos pramonės centrų, tarp fabriku darbininkų.

Bet štai, Leninas pradeda leisti legalų dienraštį Peterburge ir duoda jam vardą "Pravda".

Trockio pasipiktinimas

Leonas Trockis tuo, žinoma, baisiai pasipiktino.

Rašančiam šiuos žodžius teko jį girdėti plūstant Lenino paskutiniams žodžiams.

Gegužės mėnesį 1912 metais Trockis buvo pakviestas į Berną (Šveicarijos federalinę sostinę) duoti paskaitą apie neperseniai mirusį garsųjį Rusi-

jos rašytoją Levą Tolstojų. Berno universitete tais laikais beveik pusė studentų buvo kilę iš Rusijos valdomų kraštų.

I Trockio paskaitą susirinko kupina didelė salė žmonių. Kalbėjo jisai labai gražiai ir publika nesigailėjo jam aplo-dismentų. Po paskaitos rengimo komitetas pakvietė svečią ir kai kuriuos pažįstamus iš-gerti kavos ir užkasti. Restora-nai jau buvo uždaryti, bet geležinkelio stoties bufetas turė-jo teisę "daryti biznį" iki 3 val. po vidurnakčio. I tą vietą paprastai užeidavo atsikvėpti teatro artistai po vakarinio vaidinimo ir dalis žmonių, bu-vusių teatre.

Tenai susėdome kokie 7 ar 8 asmenys prie stalo. Vos išgė-ręs puoduką kavos, Trockis pradėjo kalbėti apie neseniai pasirodžiusį Peterburge bolševikų "Pravdą". Ir sako: "Ma-tote, ką Leninas sugalvojo? Leidžia legalų laikraštį Peter-burge, su vyriausybės leidimu ir cenzūros palaiminimu — ir pasirenka jam mano laikraš-čio vardą!"

Kodėl jisai taip padarė? — klausė Trockis. "Argi rusų kal-boje nėra kito tinkamo žodžio laikraščiu pavadinti?" Lenino tikslas esąs aiškus: "Jisai nori pavogti mano cirkuliaciją".

Trockis skundėsi, kiek darbo ir vargo jisai idėjęs, leisda-mas ir skleisdamas Rusijoje savo laikraštį; o ar dabar ji-sai galis apginti savo teises? Ne. Jo "Pravda" nelegalus laikraštis; jisai negali kreiptis į joki teismą, kad jo teisės bū-tytų apsaugotos nuo "banditų". O Lenino laikraštis Peterbur-ge turi ir caro policijos, ir teismo protekiją!

Juo toliau Trockis kalbėjo, juo labiau jisai pyko ir karš-čiavosi. Leniną jisai plūdo "vagim", "žuliku" ir "niekšu". Jisai baigė savo nusikundim-us, pareikšdamas: "Bet ko galima tikėtis iš šito niekšo (negodijai)? Jam civilizuo-tų žmonių dorovės įstatymai ne-rašyti!..."

Bet ką galėjo jam padėti to pokalbio dalyviai? Visi sutiko, kad Trockio nusiskundimai teisingi, ir jam buvo išreikšta užuojauta.

Tai buvo pirmas ir paskuti-nis kartas, kada mums teko taip iš arti susitikti su tuo Ru-sijos revoliucioninku.

Todėl mums buvo labai nuo-stabu, kai Pirmojo Pasaulinio Karo metų Trockis ne tik su-sitaikė su Leninu, bet ir pasi-darė jo vyriausiuoju "leitenan-tu". Be Trockio pagalbos Le-ninas nieku būdu nebūtų galė-jęs padaryti 1917 metų "okti-ario revoliuciją"... Už šitą "nuopelną" Trockį paskui nu-galbijęs Stalinas, tikras Leni-

Lenkų išeivija ir Lenkijos vingiai

Dar ne taip seniai, kai buvo kalinamas Lenkijos kardinolas Wyszinski, lenkų išeivijos spau-da, kartu ir lenkų visuomenė įnirtusiai kalbėjo apie sovietina-mą Lenkiją. Įrodinėjo, teigė, tvirtino, kad su bedieviškuoju komunizmu negali būti jokio su-sitarimo, — jis turi būti iš Len-kijos kieta šluota iššluotas.

Prieš kurį laiką teko prisarti-ti, kad Lenkijos gyventojai lyg ir neturėtų jokių kitų vargų ir rūpesčių be kalinamo kardinolo Wyszinskio... Ir štai Lenkijos valstybėj įvyko šokiškos tojos atmainos. Maskvinis komuniz-mas ten kiek susitraukė, šešelin-nuėjo ir užleido vietą lenkiškam komunizmui. Maskliškasis slo-gutis lyg ir atleido vadeles. Kar-dinolas Wyszinski išvydo laisvę. Mokymuose pradėta dėstyti iš-guita tikyba. Nors ji ir dabar ne-visur dėstoma, tik kur tėvų rei-kaujama. Bažnyčiose leista laisvai melstis, viešai su bažny-tinėmis procesijomis pasirodyti. Skamba varpai, groja vargonai. Ir kardinolas Wyszinski už tą gerą atsidėkodamas visus savo tikinčiuosius paragino nesprie-sinti piktam komunizmui, dirb-ti, eiti sąžiningai savo pareigas ir visiems dalyvauti rinkimuose. Ir pats kardinolas Wyszinski, Gomulkos sutikimu, balsavo kaž-kur tai už Varšuvos, nes jis no-rėjo pasislėpti nuo spaudos smalsuolių korespondentų, nuo fotografų.

Ir... beveik visa lenkų išeivi-jos spauda aprimo, jau nekan-džioja Lenkijos komunistinės vyriausybės; taikstosi; ragina susilaikyti nuo bet kurių išsi-šikimų prieš ją; pataria saviems tautiečiams siųsti laiškus, dova-nas, teikti Lenkijai visokeriopą paramą. Ir pats Gomulka lenkų išeivijos prašėsi paramos.

Bet kuria proga kardinolų Wyszinskio pasakytį pamokslai Lenkijoj lenkų išeivijos spaudos išistai spausdinami arba atpa-sakojami, jais gėrimasi, kaip didžios išminties šaltinių. Net Amerikos balse į Lenkiją tie kardioli Wyszinskio pamokslai suardo atgarsio. Ir čia jais pasigrožėta, pasigėrėta.

Gomulka kardinolui Wyszins-kio asmeni įteijo beveik neužta-rėją. O tai daug reiškia. Daug reiškia nūnai susibūvusioj Lenkijoj! Gomulka atstojto ant tvirtų kojų. Maskoliškiųjų komunistų spauda negali atsi-gė-rėti neišpasakytais lenkų komu-

no mokyns. Minėdami "Pravdos" 45 me-tų sukaktį, Stalino įpėdiniai, žinoma nepasakė savo publi-kai tiesos apie jos gimimą: nei kaip Leninas pavogė Trockio laikraščio vardą, nei kaip Le-nino "Pravdą" leido caro-žval-gybės agentas Malinovskis.

ho mokyns. Minėdami "Pravdos" 45 me-tų sukaktį, Stalino įpėdiniai, žinoma nepasakė savo publi-kai tiesos apie jos gimimą: nei kaip Leninas pavogė Trockio laikraščio vardą, nei kaip Le-nino "Pravdą" leido caro-žval-gybės agentas Malinovskis.

nistų ir Gomulkos laimėjimais —lenkų tauta visumoj pasisakė už komunizmą!

Štai sausio 27 d. per Vilniaus radiją apžvalgininkas Robertas Žiugžda pasakė:

"Praėjusį sekmadienį įvy-ko seimo rinkimai Lenkijoje. Jie su nauja jėga pademons-travo nepalaužiamą Lenkijos žmonių valią tvirtai žengti to-liau socializmo keliu. Per 12 pokarinių metų, Lenkijos dar-bo žmonės, Lenkijos jungti-nės darbininkų partijos vado-vaujami, pasiekė didžiulį lai-mėjimų visuose liaudies ūkio ir kultūros srityse."

Džiugauja tas Maskvos skali-kas. O faktiškai Lenkija buvo privesta prie galimo bankroto liepto galo. Ir ją į tą pražūtį tiesiai vedė Maskva, be jokio pa-sigailejimo ją išnaudodama. So-vietai iki šiol Lenkijai nesumo-kėjo 5 bilijonų rublių už išga-bentus iš Lenkijos įvairius ga-minius, žaliavas ir už nesumo-kėtus, bet iš kitų gautus karo nuostolius.

Ar bus per daug pasakyta — Lenkijos seimo pereiti rinkimai, tai tik dalini Gomulkos "laimė-jimai", tikrojo tų laimėjimų kaltininko pirštu nereikia rody-ti, jis visiems žinomas, tai len-kiško komunizmo lyg ir susipra-timas su R. katalikų bažnyčia.

Tie nauji Lenkijos vėjai sa-vaip pradėjo veikti lenkų išei-vius. Kiti jų panudo grįžti Len-kijon. Apsukrusis Gomulka tuoj davė suprasti, kad tokie grįži-mai yra nepageidaujami. Girdi, pirmoj eilėj reikia iš SSRS grą-žinti per 4 šimtus tūkstančių ten kalinamų lenkų vergų sto-vyklose laikomų ar šiaip kur nors dirbančių.

Gomulka žino, ką daro. Grįž-sieji iš SSRS bus dėkingi lenkiš-kiems komunistams už jų grą-žinimą į savo gimtąją žemę. Jie dirbs ir jausis gerai, geriau tu-rės, negu iki tol turėjo SSRS. Tai bus geri Lenkijos vyriausy-bės rėmėjai. O iš Vakarų grį-žusieji lenkai išeiviai, aišku, grįs su didesniais reikalavimais, demokratiniais įpročiais ir dar daug kuo kas nesiderina ir ko suderinti negalima su nudiene Lenkijos gyvenimo tikrove, tos tikrovės komunistinėmis apraiš-komis.

Ir... lenkų išeivijos spauda, kaip lazdelės mostelėjimu prad-ėjo rašyti, savus raginti neskub-ėti savon gimtojų žemėn. Girdi, neabejotini mes Lenkijos pa-triotai, bet Lenkijai padėti gali-me iš čia, gyvenantieji Ameri-koj. Mums, esą, Amerikos gyve-nimas įprastas, čia turime šei-mas, turime turėti ir dabar tur-ta likviduoti neapsimoka, geriau luktelti, pagaliau ir Gomulka šito nepageidauja...

(Taša 2-rame puslapyje)

STASYS JUSKENAS

LIETUVOS PASIENIEČIAI BOLŠEVIKŲ TARNYBOJ

PASIENIEČIO ATSIMINIMAI

Virvelių ir vielų galai prišti prie suolo kijos. Veidas visas sutinęs ir kruvinas. Rankos taip pat kruvinos. Išgirdęs, kad mes kalbame lietuviškai, pradėjo prašyti, kad atsiūstume jam dešinę ranką, nes nuo perdidelio suspaudimo kraujas negalys cirkuliuoti ir dešinė ranka sutinusi ir net pamėlynavusi. Leitenantas čiapas įsakė vienam kareiviui atsiūsti jam dešinę ranką. Atrėšus vieną ranką, prašo atsiūsti ir antrą. Leitenantas paklausė, kodėl jam kitą ranką reikia atsiūsti. Kareivis atsakė: — Tave noriu pasmatyti.

Užklauskm leitenantą kodėl jis ant jo taip pyksta. Leitenantas paaiškino, kad šiam kareiviui vadovaujant dar trys kiti kareiviai įsibrovę į politruko kambarį ir išniekinę Stalino ir kitų paveikslus. Be to, ant stalo pastatę kryžių ir lietuvišką vėliavėlę. Jis įtaria, kad menamai jis juos išdavęs ar sušėkęs.

Kitame kampe sėdįs kareivis sako: — Nesigink, gyvate, tu mus ir išdavė! Sumuštas ir surištas buvęs už tai, kad važiuojant traukiniu ties švenčioniais pa-

prašęs nuvesti jį į išeivie. Einant į išeivie, palydovui trenkęs kumščiu į pasmakrę ir pats norėjęs išsokti iš traukinio. Kiti palydovai jį sumušė ir priarišę.

Tai buvo Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos puskarininkis, kilimo iš Panevėžio apskritys, Petras Deviatnikovas. Daugiau surašiotų bei sumuštų kareivių neteko matyti.

Molotovo traukinys

Nebeprisimenu tikros datos, bet, rodos, lapkričio pabaigoje ar gruodžio pradžioje vietos gyventojai sužinoję, kad rytojaus dieną pro Turmantus pravažiuosias į Vokietiją kažkokioms deryboms Sovietų užsienio reikalų ministeris Molotovas. Sujudo, sukruto miestelio gyventojai. Visą dieną vežimais vežė į stotį egliašakes ir pataisus (augalus, augus palei žemę; išauga iki kelių metrų ilgio; lotyniškai vad. Lycopodium). Iš pataisų nupynė dideles rai-des "Stalin". Prikalė šias raiides iš trijų stoties pastato pusių ant sienų. Eglėšakėmis apkabinėjo sienas. Virš stoties durų užriogino didelį Stalino paveikslą. Paveikslą iliuminavo įvairių spalvų lemputėmis. Iš abiejų pusių iškabino dideles sovietines vėliavas. Su įvairiais Stalino garbinimo žodžiais: rusų, žydų ir lenkų kalbomis iškabino didelius transparentus.

Molotovo pravažiavimo dieną, ankstyvą rytą, atsirado Turmantuose baro viršinin-

kas ir majoro vadovaujamas raudonosios armijos dalinėlis. Mums, pasieniečiams, įsakė nuo 10 val. ginkluotiems nei prie stoties, nei stotyje nesirodyti. Taip pat buvo įsakyta, kad kol nepravažiuos trauki-nys, nei iš sargybų nei į sargybas einant neiti įprastu taku palei stotį. Kareiviai bu-vo pastatyti prie stoties durų tarp stovin-čių stotyje vagonų ir prie įvažiuojamo ir išvažiuojamo iešmo po du kareiviui. Kitus kareivius leitenantai bei puskarininkiai nusivedė palei geležinkelio bėgius šven-čionių link.

Dar prieš 10 val. (traukinys turėjo ateiti 11 val.) iš miestelio ir artimųjų apylin-kių pradėjo į stotį rusiškai ir žydiškai dai-nuodami rinktis žmonės. Stotyje ir apie stotį kimština prisirinko įvairaus amžiaus ir abiejų lyčių žmonių. Kažkas pranešė, kad traukinys jau esąs Daugpilyje. Visi triukšmaudami pradėjo grūstis į stoties peroną. Lygiai pusiau vienuoliktos į stotį atvyko raudonosios armijos majoras su keliais ginkluotais kareiviais ir įsakė vi-siems susirinkusiems tuč tuojau apieisti peroną, stotį ir antroje pusėje stoties pas-tato esančią aikštelę ir nedelsiant vykt na-mo. Susirinkusieji labai nėnoriai, galvas nuleidę, išsiskirstė. Stotyje paliko tik vis-a-da judrus komjaunuolių vadas rusas Du-bovas. Graži rudaakė lenkiškais tautiniais rūbais apsirengusi lenkaitė ir negraži kum-panosė, didelėmis krūtimis susmukusi žy-

delkaitė. Šiai "delegacijai" buvo leista pa-sveikinti Molotovą ir jam įteikti gėles. Neteko sužinoti ar ši "delegacija" buvo prileista prie Molotovo. Mačiau, kad ėjo į namus linksmiai šnekučiuodami. Lygiai vienuoliktą valandą atpuškojo į stotį gra-žūs garvežys su keliais liuksusiniiais vago-nais. Traukinys, kelias minutes pastovėjęs, nudundėjo Vilniaus link. Mums buvo įsa-kyta ir vėl pradėti savo pareigas.

Generolas

Vieną šaltą 1941 m. sausio mėn. rytą pas-kambino iš Daugpilio enkavedistas ir įsa-kė sulaukyti Turmantų stotyje išlipusį ci-viliais rūbais apsirengusį asmenį. Nurodė jo ūgį ir apsirengimą. Paprastai gaudavo-me įsakymus iš Zarasų, bet šį kartą iš Daugpilio. Jam buvo pasakyta, kad šiuo reikatu jis pirmausia turėtų kreiptis į Za-rasus. Iš ten buvo pasakyta "Išpildiniai pri-kaz, a ne to, tak galovū sniesiom" — vyk-dyk įsakymą, kitaip galvos neteksi. Sulai-kant įsakė griebtis visų atsargumo priemo-nių, nes jis ginkluotas. Padaryti asmens kratą. Rastus pas jį visus dokumentus pa-imti savo globon iki jie atvyksią. Suėmus jam pranešti.

Užklauskme baro viršininką. Šis įsakė neatidėliojant vykdyti įsakymą. Pasisūlė nueiti į miestelį ir suimti pasienietis Rep-sys.

Nuvykęs į miestelio valgyklą, pasienie-

tis Repšys rado jį valgant ir geriant deg-tinę. Priėjęs prie jo atstąstęs pistoletą ir įsakęs pakelti rankas. Dar bandė aikštintis, bet pamatęs, kad rimtas dalykas, pakėlęs rankas. Iš kišeniaus Repšys išėmė pistole-tą, pasiėmė ant kėdės stovėjusį didelį port-felį ir jį patį, rankas ant galvos uždėjusį, atvarė į raštinę.

Šiam asmeniui atėjus į raštinę, visa raš-tinė pakvipo alkoholio ir kvėpalų kvapais. Sulaikytasis buvo stambaus ūgio, rusvės odos spalvos, mongoliškais veido brū-žais, ilgais juodais plaukais į viršų šukuoj-amais, vyras. Dėvėjo gražų, branglįs kai-liais pamuštą palatą. Didelę atusinę rusišką kepturę. Geros medžiagos eilutę. Šilkiniais baltiniais. Atvartytas į raštinę, pareiškė protestą dėl jo arešto. Nors jam ir labai protestuojant, padarėme asmens kratą. Pistoletą užrakinoome stalčiuje. Jo kiše-nyuose radome: mažo formato, gražioj dė-žutėlį sudėtą keliasdešimt įvairių fotogra-fijų. Kitą gražią dėžutę su trimis auksiniais žiedais. Žieduose išgravuotuos rusiškos rai-des. Didelį Daugpilyje pirktą pranci-ziškų kvėpalų butelį. Na, ir įvairių kitokių smulkių dalykėlių. Piniginėje buvo kelio-lika tūkstančių rublių. Pinigų nelietėm. Be to, paėmėm visus jo įgaliojimus bei as-mens dokumentus.

(Bus daugiau)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Ill. universitetas Čikagos ribose

Illinois valstybės seimo žemesnieji rūmai 100 balsų prieš 55 nubalsavo, kad planuojamas statyti Ill. universiteto skyrius turi būti pastatytas Čikagos ribose.

Universiteto patikėtinių taryba buvo numatiusi universitetui vietą užmiesty, Miller Meadow. Dabar teks ieškoti tinkamo sklypo universitetui, bendrabučiams miesto ribose, kas yra labai sunku surasti. (v)

Rado automobilį negyvą žmogų

Automobilį prie Henroto linijonės, 939 N. La Salle st., rastas negyvas žmogus. Policija nustatė, kad jis buvo jai žinomas kaip narkotikų vartotojas.

Elektros laidų darbininkai pasakojo, kad trumpai prieš tai iš to paties automobilio išėjo du kiti vyrai ir įėjo į ligoninę. Ten jie pasakė, kad automobilį yra susirgęs žmogus ir po to pabėgo. Policija mano, kad jis mirė nuo didelės dozės heroino ar kitokių narkotikų. Jis buvo Alfred Vece, 25 m. iš 1409 Lexington ave. (v)

Mirė Al Capones "bosas" Torrio

Kirpėjo kėdėje Brooklyne mirė buvęs Čikagos paduoginis karalius Johnny Torrio, 75 m., kuris iškėlė į viršūnes savo mokinį Al Capone.

Torrio mirė reporterių nepastebėtas. Tai paaiškėjo tik iš testamentinio svarstymo politikos teismo. Likvidavus 1920 m. degtinės kontrabandininkų karalių Colosimo, Torrio, pasikvietęs iš Brooklyno Al Capone, užėmė ir likviduotojo karalystę. Veik kiekviena gangsterio nužudyme būdavo įtariamas Johnny Torrio. Jo konkurentas šiaurinėje Čikagoj Dion O'Banion buvo likviduotas 1924 m.

Metais vėliau Torrio, lipant iš automobilio, gavo penketą kulky, bet pagijo. Po to jis buvo pasiūstas į kalėjimą 6 mėnesiams. Kai jį paleido, Al Capone pasiuntė prie kalėjimo vartų savo sargus, kurie perėmė savo globon jo mokytoją ir išgabeno į New Yorką. Tokiu būdu Al Capone nuo 1925 metų pasidarė Čikagos gangsterių sindikato galva. Torrio būdavo minimas federalinių mokesčių teismuose. Teko jam už tai vėl atsidurti kalėjime. Mirdamas jis paliko \$200,000 savo žmonai Anna. (v)

Raketiniai ginklai darosi vis pigesni

Armijos sekretorius Brucker, "šviesdamas" karo kapelionus, suvaziavusius į savo metinę konferenciją Čikagoj, pasakojo dvasiškai apie įvairius atsiminimus apsiginklavime ir Amerikos gynybos strategiją.

Brucker sako, kad vairuojamos raketos yra daug tinkamesnės ir net pigesnės ginklas šaudyti atominiais užtaisais, negu senesnieji ginklai, kaip patrankos. Beje, Amerika surado būdą pagaminti ir tokių mažų atominų granatų, kurios įtelpa ir į 8 colių patrankas. Neseniai pati mažiausia patranka atominiai artilerijai buvo 11 colių kalibro.

Adm. Burke, laivyno štabo viršininkas, aiškino, kad Sovietai dar ilgus laikus nedrįs pradėti karo, kadangi jie žino, jog jie negali laimėti prieš milžinišką Amerikos atominį ginklų galią. (v)

Moteris su 11 šunų

Hudson policija sugaudė 11 šunų, bet ji dar nėra tikra, ar tai visos žvėrynas, priklausaus 75 metų moteriškei Mrs. Mary Ross, iš 1219 Burling st.

Jos šunų medžioklė prasidėjo po to, kai vienas iš jų įkando 15 metų vaikui Bernard Williams iš 712 Division st. Gydytojai turės nustatyti, ar šunės neserga pasiutlige. (v)

Mokytojas apmušė 11 mokinių

Tėvai pakėlė didelį triukšmą prieš Gary, Ind. pradžios mokyklos 6-to skyriaus mokytoją Gordon Schipper. Jis apmušė 11 savo mokinių, 6 berniukus ir 5 mergaites už tai, kad jie nepadarė užduotų darbų namie.

Gary mokyklų superintendantas Dr. Alden Blankenship, kritikuoja mokytoją už tokį elgesį, bet jis aiškina, kad Indijos įstatymai leidžia mušti mokytojams mokinius, bet pagal tam tikrą tvarką. Pirmą reikia išmėginti visas kitas drausmės priemones. O nutarus vaiką mušti, reikia pasikviesti mokyklos vedėją ir liudininkus. (v)

Be Krėvės raštų lietuvių literatūra būtų žymiai menkesnė! Krėvės kūrybą jūs geriau suprastė perskaitę Čikagos Lietuvių Literatūros Draugijos leidinį Vincas Krėvė-Mickevičius. Jo kaina \$1.00. Leidinį užsisakykite šiuo adresu:

NAUJIENOS.
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

ir vėl nutarė mokėti didesnius pusmetinius dividendus.

● Jeigu turite atliekamų pinigų, atneškite juos į Universal Savings & Loan Association. Čia padėti pinigai yra apsaugoti ne tik įstaigos atsargomis, bet ir Federal Savings & Loan Insurance korporacijos. Be to, šioje įstaigoje padėti pinigai neša Jums gerus dividendus.

● Atidarydami savo taupymo sąskaitą Universal Savings įstaigoje, Jūs įsijungiate į milžinišką organizaciją, kurios 18 milijonų narių žino, jog čia taupyti saugu ir pelninga.

● Universal Savings turi grynų pinigų (cash) perviršį, todėl yra nutarusi duoti paskolas labai lengvomis sąlygomis. Jei rengiatės įsigyti savo namą ir Jums reikalinga paskola, prašome atvykti į Universal Savings. Mes Jums sutvarkysime dokumentus ir duosime ilgų metų paskolą.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASS'N

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

T. RYPKEVIČIUS, Sekretorius

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 4 val.; Keturtdienį nuo 9 iki 8 val.; šeštadienį nuo 9 iki 3 val.; trečiadienį uždaryta.

TRUMPAI

— Antanų Urboną, gyvenantį 6428 So. Talman av., ištiko skaudus nelaimė: važiuojant jam į darbą, į jo automobilį smogė kita mašina. Urbonas buvo gana sunkiai sužeistas ir nuvežtas į ligoninę, kur jis ir dabar yra.

— Nerijus Paulionis, 13 mt., 4407 o. Artesian Ave., š. m. gegužės mėn. 12 d. gros smuiku "Morris B. Sachs 'Amateur Hour'" televizijos programoje. Programa perduodama iš stoties WGN ir matoma kiekvieną sekmadienį 12-1 val. N. Paulionis lanko Nekalto Prasidėjimo pradžios mokyklą Brighton Parke ir sėkmingai pasirodė Skautaramos programoje. Programos dalyviai, surinkę daugiausiai balsų, apdovanojami įvairiomis dovanomis.

— Vokietijoje yra steigiamas nauja knyga "Aušros" leidykla. Ši leidykla šiemet numato išleisti Stasio Butkaus atsiminimus "Vyrai Gedimino kalne" ir V. G. Gheorghiu "25-ąją Valandą", pagraisėjusį romaną iš koncentracijos lagerių gyvenimo. "Aušros" leidyklos adresas: 13b Memmingen, Postfach 201. W. Germany.

— Melrose Parko lietuvių kolonija yra nedidelė, bet kasmet įvairiausia Amerikos Lietuvių Tarybą gana gausiomis aukomis. Neseniai jos atstovas Antanas Markauskas įteikė ALT centrui šiemetines Melrose Parko lietuvių aukas — viso \$265.

— Mirė Vincas Barzda. Balso centras gavo žinią, kad š. m. balandžio 11 dieną, Unterjettingen, Kr. Boebingden Staatliche Wohnheim, širdies liga mirė Vincas Barzda, 54 metų amžiaus. Paliko žmoną ir keturias mažametes dukreles.

— Karolis Vazgauskas, 5613 So. Emerald Ave., Chicago 21, Ill., laimėjo kurčių-nebylių 22-lių (Bowling) pirmenybes Springfield, Ill., š. m. gegužės 4 d. Kaip pirmosios vietos laimėtojas, apdovanotas auksine statule ir \$150.00. Smulkiu bus išdalyta Naujųjų Sporto Pasaulių.

— Lietuvių Teisininkų Draugijos Centro Valdybos, Centro Revizijos Komisijos ir Garbės Teismo korespondenciniai rinkimai vykdomi šiuo metu. Kandidatai patystyti laikas baigiasi š. m. gegužės 15 d. Nurodant kandidatą, pridedamas ir jo raštiškas sutikimas. Rinkimų Komisijos adresas: J. Kutra, 2405 West 51st St., Chicago 32, Ill.

— George ir Petronėlė Gribai š. m. gegužės 5 d. išvyko savo draugų aplankyti į Los Angeles, Calif. Po kokių trijų savaičių numato grįžti į Čikagą, o vėliau išvykti į St. Petersburg, Floridą, nuolatiniams apsigyvenimui. Alto Čikagos skyrius, vietos Balso apygarda, SLA 217 ir Tėvynės Myletojų Draugija įvykdė numatytą visuomenininkams G. ir P. Gribams išleistas š. m. birželio mėn. pradžioje.

— Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdybos, Kontrolės Komisijos ir Garbės Teismo korespondenciniai rinkimai šiuo metu vykdomi. Kandidatų sąrašai jau sudaryti ir išsiųsti neti kartu su vokais LSS nariams išpildyti. Balsavimo lapai išsiunčiami Rinkiminei Komisijai ne vėliau gegužės 10 d. 12 val. nakties šiuo adresu: Aldona Mogenyentė — 1005 S. Lincoln, Urbana, Ill., 403.

— Lietuvių Teisininkų Draugijos Čikagos skyriaus Valdybos išdėdymas Dr. jur. P. Jokubka priminė narių mokesčių kasdien, išėmus sekmadienį tarp 6 ir 8 val. vakaro savo krautuveje — 4077 So. Archer Ave., Chicago 32, Ill. Nariai moka \$3 nario ir \$3 šalpos reikalams. Telef. LA 3-8617.

— Balfas siūnčia į okupuotąją Lietuvą standartinius vaistų paketėlius už \$15. Vaistai vertingi ir įvairūs, tik gal dozės permažos. Pasiuntus už kokią \$45 labai gerai būtų artimieji paremti.

CHARLES SIMONS-SEMENAS

yra pagarsėjęs tuo, jog jis su savo broliu Petru yra ne vien pirmieji lietuviai, bet ir iš viso pirmieji amerikiečiai šio krašto istorijoje, kurie automobilio apkeilavo JAV visais jos pastais, padarydami 18,255 mylas parubėžniais keliais. Tuo būdu broliai Simons-Semenai yra vieninteliai matę visą šios šalies grožį. Charles Semenas turi taverną Brighton Parke, 4359 So. Talman Ave., kurios Grand Opening įvyksta š. m. gegužės 10, 11 ir 12 dienomis. Broliai Semėnai rašo savo keliomis išpuošti ir nuotykių knygą.

Balso skyriams išsiuntinėti kairiųjų Sibiro tremtinių adresai.

— Liudas Sagys, gyv. Clevelande, Ohio, atsidėjęs ruošia grupę jaunimo į besiantinčią tautinių šokių šventę Chicagoje.

— Levuo — siuntiniams siųsti kontora persikėlė į kitas patalpas Marquette parke, būtent 6922 South Rockwell st., telefonas WA 5-8715, ir siūnčia į visas šalis ir visur pinigų ir siuntinius, kaip antai: medžiagą, maistą, vaistus ir kitus daiktus. Veikia vakarais, o šeštadieniais ir sekmadieniais — žmonių patogumui — bet kada.

— Cicero lietuviai, dalyvaujami motinos minėjime gegužės mėn. 11 d. 7:30 v. v. Šv. Antano parapijos salėje, pagerbdami visas lietuves motinas mirusias ir gyvas, tuo pačiu pagerbs kiekvieną ir savo brangią motiną. — Mokytoja Aldona Bankienė, Cicero Aukštesniosios Lietuvos mokyklos scenos būrelio vadovė, vadovaus Cicero rengiamam motinos pagerbimo vakarui.

— Cicero jaunimas po motinos pagerbimo gegužės mėn. 11 d. 7:30 v. v. Šv. Antano parapijos salėje rengia ir linksmapiją dalį su kupletais, muzika ir šokiais.

— Rita Šimanskytė, gabi jaunoji menininkė, studijuojanti Meno Institute, dalyvaus studentų santaričių organizacijoje Motinos pagerbimo programoje ir kalbės per Sophie Barcus radiją šį sekmadienį, gegužės 12 d., 8:30 val. ryte. Ji pagerbs lietuvių motiną gyvenančią ir kenčiančią tėvynėje bei Sibire ir pasiūlys joms sveikinimo žodį.

— V. S. E. Strikienė, buv. Čikagos turtininkė, S. Stasiškienė, senenai atvykusi iš Australijos, E. Namikienė iš Argentinos, R. Parulytė iš Omahos ir M. Jonikienė, sena čikagieškė, visos sudaro Žibuoklių Baliaus komisiją. Žibuoklių Baliaus rengiamas Skaucų Sesių Vadijos, įvyks gegužės 11 d. 8 v. v. Western Ballroom patalpoje 3504 S. Western Ave. Staliukai užsisakomi pas Januškevičienę Sofiją RE 7-2560. Balių globėja Skautams remti Draugijos Pirmininkas Dr. S. Biežis ir ponija Biežienė.

—Prof. Vladas Jakubėnas pianinu palydės Stasio Šimkaus solo ir choro dainas muzikiniame veikalė "Iševiai". Veikalą stačią Dainavos ansamblis gegužės 12 dieną Maria High School salėje.

Ypatingo dėmesio yra verta mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nelaukdami, papuoškite savo knygų lentyną Čikagos Lietuvių Literatūros Draugijos leidiniu Vincas Krėvė-Mickevičius. Knygos kaina \$1.00.

Šią knygą turėsite savo namų knygynėlyje, jei užsakytumes adresuose:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

CLASSIFIED ADVT

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGAS patyres siuvėjas (bushelman, vyras ar moteris). Įvairiems darbam siuvėj prie patyres ir kelnų. R B CLOTHES—6421 So. Halsted St.

MISCELLANEOUS FOR SALE Įvairūs Pardavimai

TAISOME visų rūšių siuvamas mašinų už \$2.95. Singer Sewing Machine Co., 3415 So. Halsted St., Chicago, Ill. Frontier 6-3905

RENTING IN GENERAL Nuomos

NAMŲ SAVININKAI! PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI NEMOKAMAI. Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitai patarnavimui skambinti PROSPECT 8-2234.

Varpas Real Estate
5916 So. Western Ave.

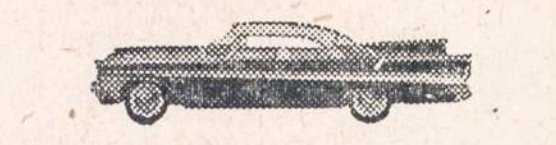
RENDUOJAMI 5 šviesūs ir dideli kambariai suaugusiems, \$50 į mėnesį. Ir 3 furnished kambariai. YA 7-6054

AUTOMOBILES—TRUCKS Automobilai — Sunkvežimiai

VIKTOR KOZICOS lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas.

CALL-ME-MOTORS Co.
5759 SO. WESTERN AVE. PR 8-9533
Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

NORI PIRKTI GERĄ AUTOMOBILĮ NEBRANGIAI?

Daugybė naujų ir vartotų Cadillac, Buick, Oldsmobile, Pontiac, Nash, Ford, Plymouth, Chrysler, DeSoto, Dodge, Imperial ir Studebaker. Kainos nuo \$95.00.

Galima nupirkti be pinigų, mėnesiniais išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVE.

Šiandien laidojama Anė Ramonaitienė

Anė Ramonaitienė, pagal tėvus Naujokaitę, gimusi Gurvinių kaime, Tauragės apskrityje, ilgus metus išgyvenusi Amerikoje, paskutiniu metu Collinsville, mirė gegužės mėn. 6 d. Collinsville. Jos kūnas šiandien atvežamas į Čikagą, Tėvės Ev. Liut. Parapijos šv. Petro ir Povilo bažnyčia, So. Halsted ir 19 Place. Laidotuvių apeigos prasidės 2 val. p. ir bus palydėta į kapines, kur jos bus jau daugelį metų ilisi.

Anė Ramonaitienė buvo labai nuosirdi bei pamaldi moteris. Naujai atvykusios ateiviams daug padėdavo ir juos lankydavo. Mylejo labai savo lietuvišką Parapiją Collinsville. Labai sielojosi dėl jos išlaikymo. Padovanavo net šv. Vakarienes indus. Mylejo labai ir lietuvišką spaudą. Turėjo visą eilę retai bematomų lietuviškų knygų. Jas buvo ir Spaudos Parodai Čikagoje paskoliusi. Jos dukterė Marija ir žentas Mikas Petkai taip pat yra jos meile uždegę ir remia lietuvišką veiklą. A. T.

Neužmirškime savųjų!

Galite rasti didelį pasirinkimą sekančių prekių:

1. Foto aparatų nuo \$15.
2. Šveicariškų laikrodžių nuo \$12.
3. Akordeonų, armonikų nuo \$50.
4. Rašomų mašinelių su lietuvių ir kitų kalbų raidynais nuo \$50.
5. Siuvamų mašinų nuo \$30.
6. Plunksnačių 14 karatų aukso nuo \$5.
7. Deimantinių peilių stiklui pjauti nuo \$4...

Šias prekes galite pasiūsti į Lietuvą ir į kitus kraštus. Reikalaukite katalogų ir kitų informacijų. J. KARVELIS, 3322 So. Halsted St., Chicago, Illinois. Yards 7-0677.

P. S. Prityrusio šveicarų mokyklos laikrodininko taisomi laikrodžiai ir kiti auksiniai dirbiniai. Darbas garantuotas. (SK) 6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—THURSDAY, MAY 9, 1957

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

DĖMESIO, DĖMESIO!!! Dvi puikios nuosavybės ant gražaus didelio ežero kranto Indianoj, prie US 6 kelio, apie 135 mylios nuo Čikagos: a) 30 akrų misko su puikiu 7 kamb. mūr. namu, geriausiu visoj apylinkėje, ir dvigubu garažu, \$18,500;

b) 30 akrų ūkis su gyv. namu ir kitais ūkių pastatais. \$12,500. Reklaitis. BIZNIERIUI PROGA. 59th ir California, 2 aukštų mūr. biznio namas. 2' gražūs moderniški butai ir didelė patalpa bižnui. Pilnas rūsys. Alyvos sildymas. Garažas. Pamatykite, o tirai nerosit pirkti! Vertas \$29,000. Volodkevicius.

NEIMANOMA VISKĄ APRAŠYTI! būtinai reikia pačiam pamatyti! Vienintelis toks 6 butų mūr. namas Marquette Parke. Labai gražus sodas. \$677 mėn. pajamų. Moderniški įrenginiai. Neveluokit, kad netektų gailėti! \$62,000. Kavaliauskas.

PUIKUS 5 KAMB. bungalow Marquette Parke. Viršuje dar 2 mieg. su atskiru įėjimu. Keramikos plytelėmis kilota vonia. Puikiai įrengtas rūsys. 2 karų garažas. Graži aplinka. \$24,000. A. Katilius.

MŪR. 3 BUTŲ namas (6 ir 2 po 3 kamb.) arti 65th ir So. Union. Aut. sildymas karštu vandeniu, rūsys, garažas. Pajamų virš \$200 į mėnesį. \$16,800. Galų būti priimtas geriausias pasiūlymas. A. Reklaitis.

LIETUVIŠKA PLAZA. Nebrangus naujas 2 aukštų mūr. namas, 2x6 ir 2 maž. mūr. garažas. Beveik sutvarkytas butas įsiję — tinka gyventi. \$42,000. Volodkevicius.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

2 METU 4 kamb. namas Marquette Parko rajone. Viršuje dar du miegamieji ir vieta voniai. \$21,000. A. Katilius.

— PRIE GARFIELD BLVD. ir Wolcott 5aužas mūr. 2 butų namas. Apačioje 5, viršuje 6 kamb. Centralinis sildymas. Tikrai \$21,000. Kavaliauskas.

BRIGHTON PARKE parduodami 2 namai: 1) mūr. 3 aukštų, 2x6, o apačioje grosernė. Dvigubas mūrų garažas. \$40,000; 2) medinis, 2x5, dvigubas garažas, rūsys ir greitimas sklypas. \$19,000. A. Reklaitis.

GRAZI 3 METU REZIDENCIJA prie pat Marquette Parką. 1½ karo garažas. \$19,000. Katilius.

3 EKSTRA DIDELI MIEGAMI. 5 metų senumo mūr. bungalow gražiausioj Marquette Parko vietoje. Alium, durys ir langai. Gražiai ir moderniškai įrengtas gazo sildymas. Mūr. garažas su pakeliamom durim. Nepaieškite progos pamatyti! Parduodamas žemiau savikainos. \$23,000. Kavaliauskas.

DVIGUBAS LOTAS arti Marquette Parko, bažnyčios ir mokyklų. Ypatinai tinka rezidencijai. Kaina numatinė iki \$9,500. A. Katilius.

KAINA TIK \$15,800 už 5 kamb. mūr. bungalow su modern. vonia ir virtuve, autom. sildymu, dvigubu garažu. Prie 71st ir Washenaw Ave. Volodkevicius.

\$3,000 PAJAMŲ! Arti Gage Parko 4 butų pajamais, 2-4 ir 2x3 kamb. Platus lotas, garažas. \$25,500. Volodkevicius.

BRIGHTON PARKE: Mūr. 2 po 6, centr. sildymas, 3 auto garažas, arti mokyklų ir susisiekimo. Šviesūs ir patogūs butai. Proga!

Med. 2 po 4 ir 3 kamb. pastogėje, geras sklepas, dujų pečiai sildymas. Kaina \$15,000.

Medinis 2 po 4 kamb. gale sklypo, centralinis sildymas, garažas, geras sklepas, puiki apylinkė. \$14,000.

GAGE PARKE: Naujas mūr. 1½ aukšto, 4 ir 3 kamb. Centr. sild. dujomis, puiki vieta dviem giminingom seimoms.

KITUR: Puikus mūr. bung. 7 kamb. 48th ir Keeler apylinkėje. 4 mieg. Karštu vandeniu sild. Arti susisiekimas ir mokyklos. \$6,000 imokėti.

TURIME namų ir bižnių įvairiose vietose, parpiname paskolas lengviausiomis sąlygomis. Kviečiame telrautis.

ŠIMAITIS REALTY

2737 WEST 43rd STREET
Cliffside 4-2390

PIRKITE ir parduokite savo nekilnojamą turtą per mano įstaigą. Naudojantis mano teisingu patarnavimu.

E. K U R Š I U S
REAL ESTATE SALES
Republic 7-9400

REAL ESTATE & BUSINESS LOANS
Privatus kapitalas pirmiesiems ir antriesiems mokičiams, o taip pat paskolas namams ar bižnui pirkti. Skambinkite: Mr. WELLS
Financial 6-2286
33 No. La Salle St., Chicago

PRIE 66th ir Maplewood Ave. mūrinis bungalow, 6 kamb., garažas, gazu apšildomas. Nupirks už gerą pastūlymą. Apžiūrėjimui 2935 W. 71st St. HEmlock 4-0680 ar Republic 7-4694. Petras Vilkelis.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMAS geras mėsos ir groserio biznis su namu, geroje vietoje, Brighton Parke. MIDWEST STORE, 4140 So. Maplewood Ave.

GERA proga paimti malkų biznį už dyktą. Skambinti: Vincennes 6-1143, 8220 Vincennes Ave., Chicago 20, Ill.

PARDUODAMA kepykla ir visi krautuvės įrengimai už \$2,500. Telefonuoti: WALbrook 5-3985

MĖSOS krautuvė ir grosernė parduodama arba išnuomojama. Puikus įrengimas. Finansus. 2433 W. 69th St. Sautik Mr. Mack, CEntral 6-8513

PAINTERS AND DECORATORS Maltavotojai ir Popieruotojai

DAŽYTOJAS-DEKORUOTOJAS
Dažome naujus ir senus namus ir kt. oru ir vidus. Restoranas, sales ir kt.

JONAS PLEIRIS
Skambinkite: PResscott 9-0225
10046 SO. LOWE AVE., CHICAGO

CONTRACTORS - BUILDER Namų Statytojai ir Taisytojai

BUILDING, REMODELING
CONTRACTOR

Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, kaminalai, porčiai ir langai. Cemento ir mūrų darbai, pleisteriavimas, dažymas, tile dėjimas ir įvairūs kiti darbai. Skambinkite:

LIUDAS TAUJENIS

6828 SO. MAPLEWOOD AVE.
HEmlock 4-5648

NAMŲ REMONTAS (REMODELING)

Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko imokėti, o už didesnius darbus susitarsime.

Dirbu Chicagoje ir priemiestuose.

PETR